

BOSANSKOHERCEGOVAČKI AUTO-MOTO KLUB

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O BROJU REGISTROVANIH,
PRODATIH NOVIH VOZILA, SAOBRAĆAJNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I
POSLJEDICAMA U BOSNI I HERCEGOVINI U
2007. GODINI**

31. januar. 2008. godine

1.0. UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto – moto kluba (SID BIHAMK) već duži vremenski period radi na sistematskom prikupljanju svih dostupnih podataka iz oblasti saobraćaja, koristeći pri tome sve relevantne izvore.

Zbog činjenice da su podaci „rasuti“ po različitim institucijama iz oblasti saobraćaja na raznim nivoima (kantoni, entiteti, država), za prikupljanje statističkih podataka o stanju cestovnog saobraćaja u BiH i njihovo objedinjavanje i analizu trebalo je dosta vremena. Uslijed toga je određen broj podataka prikazanih u analizi nepotpun, iako to bitnije ne utiče na prezentirane podatke.

2.0. BROJ REGISTROVANIH MOTORNIH VOZILA U BOSNI I HERCEGOVINI

Prema statističkim podacima prikupljenim od nadležnih ministarstava unutrašnjih poslova (Uprava Policije FBiH, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, kantonalnih MUP-ova), u Bosni i Hercegovini je u protekloj, 2007. godini registrovano ukupno **778.474** motornih vozila.

U odnosu na 2006.godinu (769.682 motorna vozila), u 2007. godini primjetno je povećanje za **8.792 vozila**, odnosno **1,1 %**.

U sljedećoj tabeli prikazan je broj registrovanih motornih vozila po područjima i kategorijama vozila za 2007. godinu sa uporednim podacima za 2006. godinu.

Tabela 1. Pregled registrovanih vozila u BiH u 2006. i 2007. godini

KANTON / PODRUČJE	PUTNIČKA VOZILA		TERETNA VOZILA I AUTOBUSI		OSTALO		UKUPNO	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Federacija BiH	400.984	410.796	46.768	50.141	18.497*	23.721	492.337	484.658
Sarajevo	82.049	87.604	9.218	11.108	3.710	4.541	94.977	103.253
Ze – Do	61.166	61.067	5.951	5.941	3.950	2.933	71.064	69.941
Tuzlanski	79.641	86.292	11.082	12.330	5.070	5.207	95.793	103.829
USK	76.953	43.969	7.758	4.002	-	2.974	84.711	50.945
SBK	38.783	38.298	5.695	5.019	2.135	2.016	46.613	45.333
HNK	45.995	50.420	5.349	5.855	1.719	1.849	53.063	58.124
BPK	4.250	4.065	424	281	543	127	5.217	4.473
Posavski	1.549	6.876	196	781	492	1.679	2.237	9.336
Kanton 10	10.598	10.888	1.095	1.116	878	707	12.568	12.711
ZHK	**	21.317	**	3.708	**	1.688	26.088	26.713
Republika Srpska	235.814	250.801	11.734	11.606	4.547	5.309	252.095	267.716
Brčko Distrikt	22.247	22.000*	2.139	2.600*	864	1.500*	25.250	26.100*
UKUPNO	659.045*	683.597	60.641*	64.347	23.908*	30.530	769.682	778.474

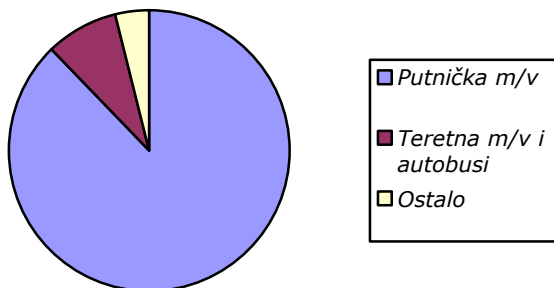
** - Nisu dostavljeni podaci
* - Nepotpuni podaci

Posmatrajući podatke navedene u tabeli 2. vidljivo je da od ukupnog broja registrovanih vozila, najveći procenat zauzimaju putnička motorna vozila:

Tabela 2. Broj registrovanih vozila u 2007. godini po kategorijama

Kategorija motornih vozila	Broj vozila	Procenat (%)
Putnička vozila	683.597	87,8
Teretna vozila i autobusi	64.347	8,3
Ostala vozila	30.530	3,9

Dijagram 1. Procentualni prikaz udjela pojedinih kategorija vozila

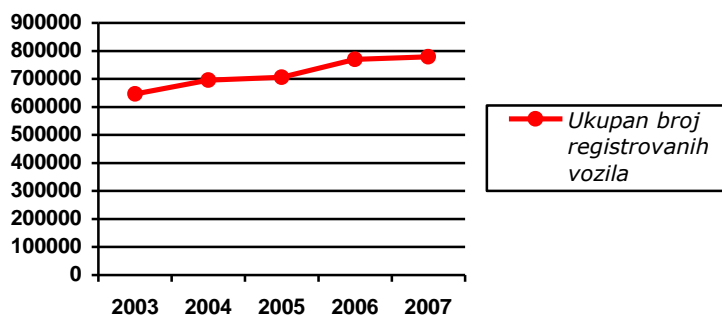

Ukoliko analiziramo podatke o ukupnom broju vozila iz nekoliko posljednjih godina, vidimo da se trend rasta broja registrovanih motornih vozila i dalje nastavlja:

Tabela 3. Broj registrovanih vozila u periodu 2003 – 2007

Godina	Broj vozila
2003	646.658
2004	695.828
2005	705.827
2006	769.682
2007	778.474

Dijagram 2. Kretanje ukupnog broja registrovanih vozila u BiH u periodu 2003 – 2007

Stepen motorizacije u našoj zemlji iznosi **170 putničkih motornih vozila na 1000 stanovnika**, odnosno **4,1 % više** u odnosu na 2006. godinu.

3.0. BROJ PRODATIH MOTORNIH VOZILA U BIH

Prema statističkim podacima prikupljenim od strane generalnih uvoznika i distributera, koncesionara, ovlaštenih partnera i ekskluzivnih zastupnika, tokom 2007. godine u Bosni i Hercegovini prodato je **12.449** novih motornih vozila.

Broj prodatih vozila u BiH, po pojedinim markama motornih vozila prikazan je u sljedećoj tabeli:

Tabela 4. Broj prodatih vozila u 2007. godini

MARKA VOZILA	BROJ PRODATIH VOZILA
ŠKODA	2.759
VOLKSWAGEN	2.181
RENAULT	1.642
FORD	1.038
TOYOTA	889
HYUNDAI	603
PEUGEOT	583
OPEL	569
AUDI	475
CITROEN	431
CHEVROLET	349
MERCEDES-BENZ	316
BMW, MINI COOPER	140
SEAT	129
MAZDA	120
ZASTAVA	98
VOLVO	60
PORSCHE	29
NISSAN	25
LADA	10
LAND ROVER	3
UKUPNO	12.449*

* Nepotpun podatak

Navedeni podaci nisu potpuno pozdani iz razloga što su prikupljeni iz više izvora (ovlaštenih uvoznika, distributera, generalnih zastupnika, koncesionara, prodavača...) te iste nije moguće provjeriti. No, i pored toga, cijenimo da bitnih odstupanja nema.

Također iz istog razloga ne navodimo uporedne podatke u odnosu na 2006. godinu. Zaključak je, na osnovu podataka dobivenih od navedenih izvora, da je došlo do rasta prodaje motornih vozila u 2007. godini.

4.0. STANJE SIGURNOSTI CESTOVNOG SAOBRAĆAJA U BiH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (Uprave Policije FBiH, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, kantonalnih MUP-ova), na bosanskohercegovačkim cestama u protekloj 2007. godini dogodilo se ukupno **39.899** saobraćajnih nezgoda od kojih su zabilježene **8.392** saobraćajne nezgode sa nastradalim/poginulim licima, te **31.507** saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim nezgodama u BiH tokom 2007. godine ukupno je poginulo **430** lica, dok je **11.886** lica teže ili lakše ozlijeđeno.

U protekloj godini registrovano je 3.809 nezgoda više u odnosu na 2006. godinu, što izraženo u procentima prikazuje **povećanje od 10,5 %**.

Prosječno je svaki dan zabilježeno 109 saobraćajnih nezgoda, (što predstavlja porast od 10,1% u odnosu na 2006. godinu), od čega 23 nezgode sa nastradalim/poginulim licima.

U prosjeku su svakog dana na cestama Bosne i Hercegovine stradala **33 lica (više za 17,9%** u odnosu na 2006. godinu), od kojih jedno smrtno.

Tabela 5. Pregled saobraćajnih nezgoda za 2006. i 2007. godinu

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA		BROJ SN SA POGINULIM/ NASTRADALIM LICIMA		BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
FEDERACIJA BIH	25.281	28.231	5.036	5.629	19.748	22.602
REPUBLIKA SRPSKA	10.066	10.933	2.139	2.534	7.927	8.399
BRČKO DISTRIKT	743	735	217	229	521	506
UKUPNO	36.090	39.899	7.390	8.392	28.396	31.507

Prema podacima prikazanim u tabeli 5., a gledajući sa aspekta broja registrovanih saobraćajnih nezgoda, stanje sigurnosti saobraćaja u našoj zemlji je u odnosu na proteklu godinu pogoršano.

Tabela 6. Pregled saobraćajnih nezgoda u FBiH po kantonima

PODRUČJE/ KANTON	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA		BROJ SN SA POGINULIM/ NASTRADALIM LICIMA		BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠETOM	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Kanton Sarajevo	7.262	8.281	837	931	6.425	7.350
SBK	2.643	2.937	446	541	2.197	2.396
BPK	92	91	32	19	67	72
Posavski kanton	434	342	149	123	328	219
ZHK	1.096	1.013	364	370	732	643
HNK	2.572	2.356	626	683	1.946	1.673
USK	2.466	2.982	884	706	1.865	2.276
Tuzlanski kanton	4.576	5.491	880	1.311	3.073	4.180
Ze – Do kanton	3.187	3.795	670	777	2.517	3.018
Kanton 10	953	943	148	168	798	775
FEDERACIJA BiH	25.281	28.231	5.036	5.629	19.748	22.602

Trend kretanja saobraćajnih nezgoda u Federaciji BiH, sličan je trendu kretanja ukupnog broja nezgoda sa blagim povećanjima i smanjenjima, te značajnim skokom broja saobraćajnih nezgoda u 2007. godini (za 11,7% u odnosu na 2006.godinu), dok je u Republici Srpskoj od 2004. do 2006. godine broj saobraćajnih nezgoda bio u stalnom padu, da bi došlo do porasta broja nezgoda u 2007. godini (za 8,6% u odnosu na 2006. godinu).

Dijagram 3. Broj SN u Federaciji BiH i Republici Srpskoj za period 2003 – 2007

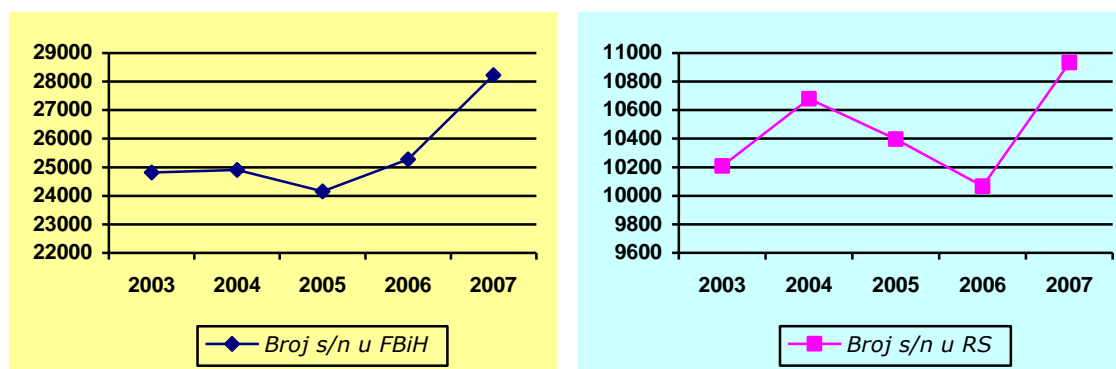
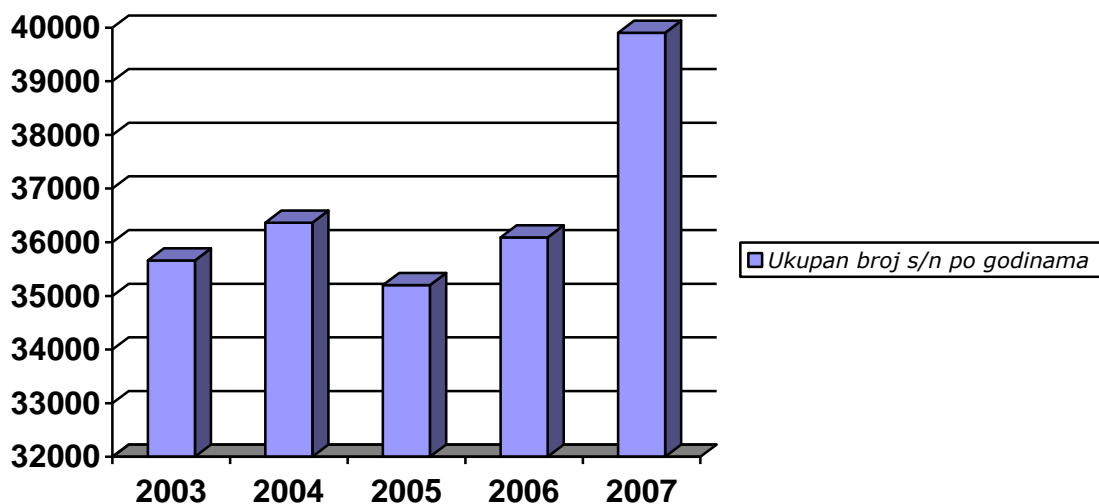

Tabela 7. Pregled saobraćajnih nezgoda za period 2004 – 2007

PODRUČJE/ KANTON	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH NEZGODA				BROJ SN SA POGINULIM/ POVRIJEĐENIM OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
FBIH	24.905	24.152	25.281	28.231	5.018	4.682	5.036	5.629	20038	19633	19748	22602
Kanton Sarajevo	6.355	6.371	7.262	8.281	1.192	825	837	931	5.452	5.527	6.425	7.350
SBK	2.713	2.734	2.643	2.937	423	430	446	541	2.256	2.304	2.197	2.396
BPK	105	65	92	91	21	18	32	19	83	47	67	72
Posavski k.	452	444	434	342	76	98	149	123	373	341	328	219
ZHK	1.281	1.114	1.096	1.013	353	321	364	370	928	793	732	643
HNK	2.759	2.497	2.572	2.356	570	512	626	683	2.164	1.962	1.946	1.673
USK	2.510	2.457	2.466	2.982	604	781	884	706	1.906	1.927	1.865	2.276
Tuzlanski k.	4.559	4.247	4.576	5.491	976	871	880	1.311	3.439	3.552	3.345	4.180
Že – Do k.	3.211	3.134	3.187	3.795	645	663	670	777	2522	2471	2517	3.018
Kanton 10	960	1.089	953	943	158	163	148	168	802	916	798	755
REPUBLIKA SRPSKA	10.680	10.396	10.066	10.933	3.200	2.063	2.139	2.534	8.445	8.306	7.927	8.399
BRČKO DISTRIKT	782	685	743	735	252	210	217	229	530	475	521	506
UKUPNO	36.367	35.233	36.090	39.899	8.470	6.955	7.392	8.392	29013	28414	28196	31507

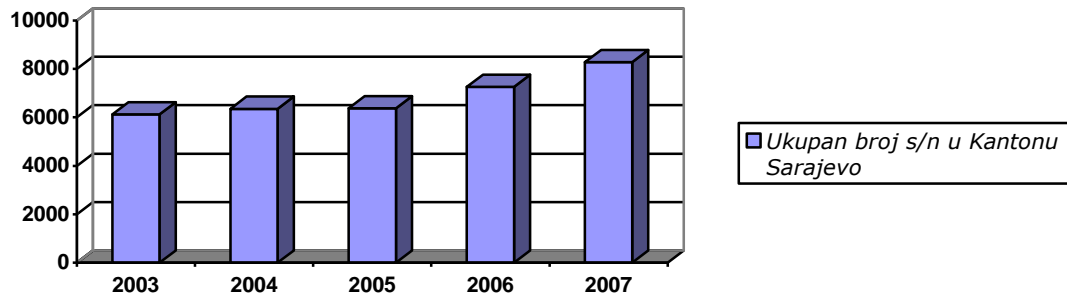
Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih nezgoda posljednjih godina vidljivo je da se ukupan broj saobraćajnih nezgoda iz godine u godinu mijenja sa blagim povećanjima (2004. i 2006. godina), smanjenjem 2005. godine, te značajnim skokom broja saobraćajnih nezgoda u 2007. godini.

Dijagram 4. Prikaz ukupnog broja SN po godinama

Ukoliko posmatramo broj saobraćajnih nezgoda pojedinačno po kantonima u Federaciji BiH, posebno zabrinjava stanje u Kantonu Sarajevo gdje broj saobraćajnih nezgoda posljednjih godina prati značajan trend porasta:

Dijagram 5. Broj SN u kantonu Sarajevo u periodu 2003 – 2007. godina

4. 1. Posljedice saobraćajnih nezgoda

Veliki broj saobraćajnih nezgoda, osim materijalne štete, za posljedicu ima i veliki broj ozlijeđenih i smrtno stradalih lica.

U protekloj 2007. godini, u saobraćajnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **430** lica, **2.417** lica je teže ozlijeđeno, dok je **9.469** lica pretrpjelo lakše tjelesne ozljede.

Sa povećanjem broja saobraćajnih nezgoda, povećan je i broj ozlijeđenih lica, pa je u odnosu na 2006. godinu, u 2007. godini broj teško ozlijeđenih u saobraćajnim nezgodama povećan za 287 lica, odnosno **13,5%**; broj lakše ozlijeđenih povećan za 1.615 lica, odnosno **20,6%**; dok je i broj poginulih lica u saobraćajnim nezgodama povećan za 17 lica, odnosno **4,12%**, što posebno zabrinjava.

Tabela 8. Posljedice saobraćajnih nezgoda

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN		BROJ POGINULIH LICA		BROJ TEŽE OZLIJEĐENIH LICA		BROJ LAKŠE OZLIJEĐENIH LICA	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
FEDERACIJA BIH	25.281	28.231	195	235	1.384*	1.525	5.318*	6.449
REPUBLIKA SRPSKA	10.066	10.933	208	190	702	828	2.275	2.734
DISTRIKT BRČKO	743	735	10	5	44	64	261	288
UKUPNO	35.203	39.899	413	430	2.130*	2.417	7.854*	9.469

Dijagram 6. Ukupan broj poginulih osoba u saobraćajnim nezgodama u BiH u periodu 2003 – 2007. godina.

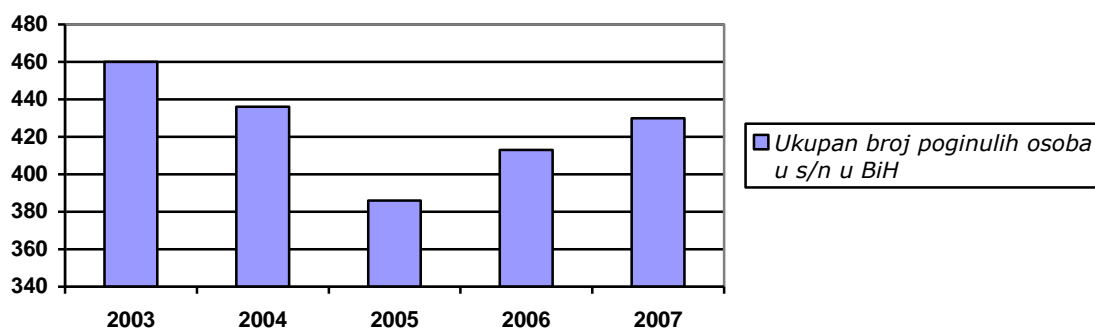

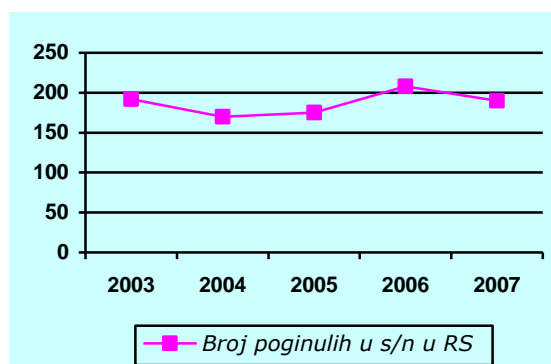
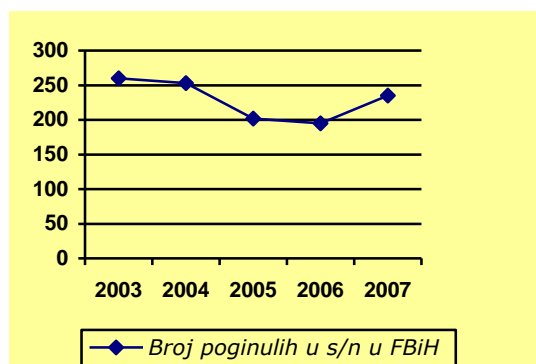
Tabela 9. Posljedice saobraćajnih nezgoda po kantonima u FBiH

PODRUČJE/ KANTON	UKUPAN BROJ SN		BROJ POGINULIH LICA		BROJ TEŽE OZLIJEĐENIH LICA		BROJ LAKŠE OZLIJEĐENIH LICA	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Kanton Sarajevo	7.262	8.281	27	25	192	285	903	973
SBK	2.643	2.937	23	23	166	180	475	588
BPK	92	91	-	4	32	2	**	16
Posavski kanton	434	342	3	6	146	41	**	109
ZHK	1.096	1.013	8	15	**	44	574*	499
HNK	2.572	2.356	27	33	167	190	777	862
USK	2.466	2.982	23	27	212	231	649	774
Tuzlanski kanton	4.576	5.491	32	46	183	268	1.060	1.563
Ze – Do kanton	3.187	3.795	42	42	225	231	700	863
Kanton 10	953	943	10	14	61	53	180	200
FEDERACIJA BiH	25.281	28.231	195	235	1.384*	1.525	5.318*	6.449

** Nisu dostavljeni podaci
* Nepotpuni podaci

Posebno je alarmantna situacija u Federaciji BiH, jer je tokom prošle godine u saobraćajnim nezgodama u ovom dijelu zemlje poginulo 235 lica što u odnosu na 2006. godinu predstavlja povećanje broja poginulih za 20,5% i predstavlja 54,6% od ukupnog broja poginulih u saobraćaju u BiH.

Dijagram 7. Pregled broja poginulih lica u FBiH i RS u periodu 2003 – 2007

Analizom statističkih podataka može se zaključiti da najveći broj nastradalih/poginulih lica u saobraćajnim nezgodama tokom 2007. godine spada u starosnu skupinu od 25 do 64 godine, i to 5.832 lica.

4. 2. Uzroci nastanka saobraćajnih nezgoda

Veliki broj saobraćajnih nezgoda na našim cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne kulture većeg broja učesnika u saobraćaju.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uvjetima na cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih nezgoda (oko 24,6%), slijede nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju, zatim saobraćajne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne signalizacije, nepovoljne uslove na cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima saobraćaja treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti – razmaku između vozila.

Najveći broj saobraćajnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju, ukupno 18.481 nezgoda, zatim na magistralnim cestama, ukupno 10.717 saobraćajnih nezgoda.

Nadalje, vršeći analizu statističkih podataka vidljivo je da se najveći broj nezgoda dogodio u periodu ljetnih mjeseci (juli i august), dok se, posmatrajući dane u sedmici, najveći broj nezgoda dogodio u danima vikenda (petak i subota).

Sve se ovo događa pri stalnom povećanju broja registriranih vozila (1,7% u odnosu na prošlu godinu), pri povećanju stepena motorizacije (veći od 170 PA/1000 stanovnika).

Uz to, povećava se broj novih, tehnički ispravnih vozila čija je aktivna i pasivna sigurnost povećana tehničkim rješenjima i ugradnjom inteligentnih sistema vozila (ABS, AIRBAG, ESC ...)

5.0. ZAKLJUČAK

Posmatrajući navedene statističke podatke veoma zabrinjava značajan porast broja saobraćajnih nezgoda, nastradalih i poginulih učesnika u saobraćaju na bosanskohercegovačkim cestama.

Sigurnost cestovnog saobraćaja problem je globalnih razmjera, jedan je od izazova savremenog društva.

Uprkos snažnom tehnološkom razvoju na području izrade i opremanja vozila i cestovne infrastrukture, pojačanom trendu porasta ulaganja stanovništva u kupovinu novih osobnih vozila, trend porasta saobraćajnih nezgoda u svijetu i dalje je prisutan, kao i posljedice saobraćajnih nezgoda koje se ogledaju u svakodnevnom stradanju ljudi na cestama.

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) saobraćajne nezgode nalaze se među deset vodećih uzroka smrtnosti u svijetu i poslije AIDS-a najveće su ubice mladih ljudi.